

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджую

В.о. Завідувача кафедри
соціального забезпечення та
управління персоналом

Наталія ШЕГИНСЬКА
«29» серпня 2023р.

Силабус з навчальної дисципліни
«Управлінські аспекти медіації»,
що викладається в межах **ОСВІТНЬОЇ-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**
«УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

для здобувачів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»

Львів 2023 р.

Назва курсу	Управлінські аспекти медіації
Адреса викладання курсу	79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 «Соціальна робота» 232 «Соціальне забезпечення»
Викладачі курсу	Мельник Оксана Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом
Контактна інформація викладачів	oksana.melnyk@lnu.edu.ua Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом, каб.330, проспект В. Чорновола, 61
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom та телеграм. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/upravlinski-aspekty-mediatsii
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Управлінські аспекти медіації» є вибірковою дисципліною з спеціальності 232 «Соціальне забезпечення», для освітньої програми «Управління у сфері соціального забезпечення», яка викладається в 2 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні знання, якими повинні оволодіти майбутні соціальні працівники, провідне місце займають управлінські технології, зокрема медіація. Дана програма повинна допомогти студентам оволодіти теорією, методикою та практикою підготовки й здійснення медіації як методу врегулювання конфліктів в соціальній сфері. вона сприятиме виробленню вмінь і навичок діалогових практик у діяльності соціального працівника.
Мета та цілі курсу	<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Управлінські аспекти медіації» є надання здобувачам необхідного обсягу знань, практичних умінь та навичок щодо врегулювання конфліктів шляхом медіаційних практик. Ознайомлення студентів з медіаційними технологіями, як ефективним засобом розв'язання та попередження конфліктів у різних сферах соціальної роботи. Оволодіння практичними навичками первинного аналізу конфлікту, розумінням цілей, завдань, засобів медіації та інших технологій розв'язання конфліктів.</p> <p>Основними цілями викладання дисципліни «Управлінські аспекти медіації» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оволодіння студентами знаннями з у галузі медіації; – засвоєння знань та умінь в сфері конфліктології, що забезпечують здатність аналізувати, оцінювати і порівнювати альтернативи вирішення конфліктів; – підвищення рівня методологічних навичок вирішення конфліктів;

	– оволодіння діалоговими практиками.
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вайнагій М. В. Теоретико-правові проблеми переговорного процесу: автореф. дис. канд. юрид. наук. Київ - 2021, 19 с 2. Конфліктологія та медіація: навчальний посібник / В. І. Докаш. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 249 с 3. Рахліс В. Л., Павленко О. О. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника. Дніпро ТОВ «Дріант», видання 2-е перероблене, 2021. 344 с. 4. Чанишева Г. І. Соціальний діалог: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2021. 81 с. 5. Медіація в Україні: теорія та практика : монографія / Н. А. Мазаракі / Інститут законодавства Верховної Ради України. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 276 с. 6. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації» / В.Л. Андрєєнкова, К.Б. Левченко, Н.В. Лунченко, М.М. Матвійчук. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2018. – 144 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Вступ до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. 234 с. 8. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. [Навч.-метод. посібник] / К.: ФОП Стеценко В. В. 2016. 192 с. 9. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 168 с. <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Тимчук Л.І., Білик Н.М. Основи медіації в соціальній роботі, навчально-методичний посібник, Чернівці, 2016 https://issuu.com/390284/docs/ 11. Національний класифікатор України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. № 327. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va327609-10 12. Де навчають медіаторів / Веб-сайт Національної асоціації медіаторів України. URL: http://namu.com.ua/ua/info/mediation/where-to-study/.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 години практичних занять та 88 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Загальні компетенції (ЗК):</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії</p> <p>ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p> <p>СК 2. Здатність планувати та здійснювати соціальні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення</p>

	<p>соціального благополуччя різних груп населення</p> <p>СК 5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців</p> <p>СК 6. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.</p> <p>Програмні результати навчання</p> <p>ПРН 3. Володіння методами комунікації у застосуванні різних форм взаємодії та спільної діяльності</p> <p>ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію, необхідну для розвитку професійних навичок та якостей</p> <p>ПРН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.</p> <p>ПРН 14. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності</p> <p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>знати :</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначення предмету та завдання курсу, місце медіації у системі альтернативного вирішення конфліктів; - основні підходи та практичні прийоми аналізу конфліктних ситуацій; - процедуру медіації та основні навички медіатора; - різновиди медіаційних процедур, специфіку та сфери їх застосування. <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати конфліктні ситуації; - вміти визначати позиції та інтереси сторін конфлікту; - використовувати основні комунікативні навички медіатора; - виконувати попередню оцінку медіабельності справи; - вміти проводити роз'яснювальну та координаційну роботу, щодо залучення сторін до процедури медіації.
Ключові слова	конфлікт, медіація, вирішення спорів, медіатор, соціальний працівник, соціальна служба, профілактика розв'язання конфліктів, соціальна сфера, технологій медіаційної роботи.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних робіт та консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Див. схему курсу
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру.
Пререквізити	На момент вивчення курсу слухачі повинні мати базові знання з «Менеджмент соціального забезпечення», «Публічне адміністрування у сфері соціального забезпечення», «Конфліктологія», «Соціальна робота», «Психологія» розуміти особливості застосування теорій та методів на практиці; опанувати базові навички роботи в команді; мати розвинені компетентності розробки й управління проектною діяльністю.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, комплексні модулі та завдання, проектно-орієнтоване навчання, дискусія, виконання письмових та тестових завдань

<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Вивчення курсу «Управлінські аспекти медіації» потребує мультимедійні засоби та комп'ютери.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - активність на практичному занятті: 50 % остаточної оцінки – 50 балів; - написання проміжної поточної контрольної роботи: 30 % остаточної оцінки – 30 балів; - підсумковий модульний контроль: 20 % остаточної оцінки – 20 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (розв'язання ситуаційних та тестових завдань).</p> <p>Академічна доброчесність: Академічна доброчесність: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному, проміжному та підсумковому тестуванні. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до підсумкової контрольної роботи (ПМК)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історичний розвиток процедури медіації у світі. 2. Розвиток процедури медіації у різних соціальних сферах у Німеччині. 3. Історія розвитку технології медіації у США. 4. Генеза технології медіації у Канаді. 5. Історія виникнення та розвитку технології медіації у Великобританії. 6. Передумови впровадження медіації в Україні. 7. Організації, які пропагують використання медіації в Україні. 8. Основні етапи процедури посередництва у розв'язанні конфлікту у соціальній сфері. 9. Основні компоненти моделювання служби медіації 10. Історичний розвиток процедури медіації у світі. 11. Поняття “медіація” у соціальній роботі. 12. Класифікації видів медіації. 13. Основні принципи та правила проведення процедури медіації

	<p>14. Поняття «сімейна медіація», особливості сімейної медіації.</p> <p>15. Основні характерні риси сімейної медіації.</p> <p>16. Основні права та обов'язки сімейного медіатора.</p> <p>17. Основні напрями роботи соціального педагога з сім'ями.</p> <p>18. Основні етапи проведення процедури сімейної медіації та охарактеризуйте кожен з них.</p> <p>19. Медіаційні технології, які використовуються при врегулюванні різного роду сімейних конфліктів.</p> <p>20. Поняття «шкільна медіація», особливості шкільної медіації у ЗВО.</p> <p>21. Основні етапи створення шкільної служби порозуміння.</p> <p>22. Зміст та особливості діяльності шкільної служби порозуміння.</p> <p>23. Основні стандарти якості функціонування шкільної служби порозуміння.</p> <p>24. Міжнародні документи, що регулюють етичні стандарти діяльності соціального працівника.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Вид заняття	Кількість годин				СР	Всього
	Ауд.	Л	П/С	ЛР		
К-ть годин в семестр	32	16	16		88	120
К-ть годин на тиждень						

Тиж день	Теми	Форма заняття (лекція, практичне заняття, самостійна робота)	Література	Завдання	Термін виконання
1	Тема 1. Теорія конфлікту 1. Причини та механізми виникнення конфліктів. 2. Типові причини та класифікація соціальних конфліктів. 3. Психологічні процеси ескалації конфлікту.	2 год. л./ 5 год. сам. р.	[3; 5; 8]		
2	Тема 1. Сутність і структура конфлікту 1. Поняття, сутність та ознаки конфлікту. 2. Передумови виникнення конфлікту. 3. Значення конфлікту. 4. Структура конфлікту. 5. Основні види і типи конфлікту.	2 год пр. / 6 год. сам. р.	[1; 2; 5; 8]	Розв'язання ситуаційних вправ, заслуховування доповідей	2 тижні
3	Тема 2. Альтернативні способи вирішення спорів 1. Загальні положення про переговори і	2 год. л. / 5 год. сам. р.	[1; 8; 10]		

	<p>медіацію (посередництво).</p> <p>2. Історія розвитку інституту медіації.</p> <p>3. Поняття та види переговорів.</p> <p>4. Правове регулювання медіації.</p>				
4	<p>Тема 2. Теорія медіації</p> <p>1. Поняття, природа, ознаки та передумови та компоненти медіації.</p> <p>2. Сфери застосування та переваги медіації.</p> <p>4. Принципи та види медіації.</p> <p>5. Моделі медіації</p>	2 год. пр. / 6 год. сам. р.	[1; 3; 9]	Тестовий контроль, есе, доповіді	2 тижні
5	<p>Тема 3. Медіація як спосіб урегулювання конфліктів</p> <p>1. Поняття та ознаки медіації.</p> <p>2. Види та моделі медіації</p> <p>3. Загальні положення про медіацію (посередництво).</p>	2 год. л. / 5 год. сам. р.	[1; 5]		
6	<p>Тема 3. Основні етапи становлення медіації в Україні</p> <p>Підготувати дискусію на тему: «Медіація як процес мирного вирішення конфліктів у соціальній роботі</p> <p>Скласти таблицю: «Виникнення технології медіації у різних країнах світу».</p>	2 год. пр. / 6 год. сам. р.	[1; 3]	Есе, доповіді, ситуаційні вправи, тестовий контроль	2 тижні
7	<p>Тема 4. Етапи медіаційної процедури</p> <p>1. Початок процедури медіації.</p> <p>2. Учасники та сторони медіації</p> <p>3. Медіатор. Підготовка медіатора. Функції медіатора. Права і обов'язки медіатора. Відповідальність медіатора.</p>	2 год. л. / 6 год. сам. р.	[1; 4]		
8	<p>Тема 4. Медіаційна процедура</p> <p>Мета: Оволодіти знаннями і практичними навичками із медіаційної процедури</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>1. Загальна характеристика медіаційної процедури.</p> <p>2. Премедіація. Критерії медіабельності спорів.</p> <p>3. Підготовка до медіаційних переговорів.</p> <p>4. Стадії медіації.</p> <p>Підготувати дискусію на тему: «Роль нейтральності як етичної якості медіатора»</p> <p>Скласти таблицю: «Основні етапи процедури медіації»</p> <p>Підготуватися до викладення навчального матеріалу методом розповіді</p>	2 год. пр. / 5 год. сам. р.	[1; 3; 7]	Проміжний поточний тестовий контроль №1	

	за темою: «Відмінності між медіацією ровесників і шкільною медіацією».				
9	Тема 5. Майстерність медіатора 1. Навички медіатора 2. Вимоги щодо набуття статусу медіатора. 3. Права медіатора. Обов'язки медіатора. Відповідальність медіатора.	2 год. л. / 6 год. сам. р.	[2; 4; 10]		
10	Тема 5. Майстерність медіатора Мета: Оволодіти знаннями про майстерність медіатора Питання для обговорення: 1. Медіатор як професія. 2. Вимоги для набуття професії медіатора. 3. Вимоги професійних організацій щодо акредитації медіаторів. 4. Компетентності медіатора. 5. Техніки медіатора. Скласти таблицю «Цілі консультування згідно основних напрямів соціальної роботи»	2 год. пр./ 5 год. сам. р.	[2; 9; 10]	Доповіді, ситуаційні вправи, кейси	2 тижні
11	Тема 6. Нормативне регулювання медіації 1. Медіація в Україні (історія розвитку та практичне застосування). 2. Міжнародні стандарти медіації 3. Етичні засади медіації. 4. Приклади професійних етичних нормативів.	2 год. л. / 5 год. сам. р.	[2; 9; 11]		
12	Тема 6. Нормативне регулювання медіації Мета: Отримати знання із нормативного регулювання медіації Питання для обговорення: 1. Міжнародні стандарти медіації. 2. Європейські стандарти медіації. 3. Медіація в українському праві. 4. Етичні засади медіації. 5. Саморегулювання в медіаторській спільноті. Підготувати доповідь на тему: «Особливості медіаційної роботи з людьми похилого віку»	2 год. пр./ 6 год. сам. р.	[2; 4; 9; 6]	Тестовий контроль, доповіді	2 тижні
13	Тема 7. Особливості медіації в окремих сферах суспільних відносин 1. Сімейна медіація. 2. Види бізнес-медіація. 3. Особливості проведення бізнес-медіації.	2 год. л. / 6 год. сам. р.	[2; 4]		

14	<p>Тема 7. Особливості медіації в окремих сферах відносин</p> <p>Мета: Знати особливості медіації в окремих сферах відносин</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сімейна медіація: особливості, причини, проведення та форми. 2. Бізнес-медіація: сфери застосування, медіабельність, види, особливості проведення та додаткові можливості. 3. Медіація в трудових відносинах: особливості, фази (стадії, етапи). 4. Медіація у соціальній роботі. 5. Шкільна медіація. <p>Скласти таблицю: Типології сімейних конфліктів у соціальній роботі.</p>	2 год. пр./ 5 год. сам. р.	[2; 4; 10]	Проміжний поточний контроль №2	2 тижні
15	<p>Тема 7. Особливості медіації в окремих сферах суспільних відносин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медіація в трудових відносинах. 2. Медіація у соціальній роботі. 3. Шкільна медіація. 4. Медіація в адміністративно-правових відносинах 	2 год. л. / 6 год. сам. р.			
16	<p>Написання підсумкової контрольної роботи (ПМК)</p> <p>Мета: підведення підсумків</p> <p>Підготувати доповідь на тему: «Роль технології медіації у вирішенні проблеми булінгу у дитячому та підлітковому середовищі».</p>	2 год. пр. / 5 год. сам. р.	[2; 4; 10]	Підсумковий тестовий контроль	2 тижні

Доцент кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом

Оксана МЕЛЬНИК